

Kunning um verkætlanir játtarðar av Fiskivinnuroyndum 2016

Alment:

Stevnan fyrir fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og víssindaligar, ið menna og økja um framleidni í fóroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligar, búskaparligar og samfelagsligar burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Í longda fýra-ára Programminum fyrir 2013-2016² eru 3 raðfest øki (eins og í trý-árs programmum frammanundan³), sum serligur dentur verður lagdur á:

1. Royndarveiða og virðisøking av fiski

Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella víssindarligar kanningar

2. Burðardyggur fiskiskapur

Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella víssindarligar

3. Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Hetta kunnu vera fyrisitingarligar, fíggjarligar, hagfrøðiligar, samfelagsligar ella búskaparligar kanningar ella greiningar, sum leggja afturat okkara vitan um fiskivinnuna, og harvið menna grundarlagið undir vinnuligum og politiskum avgerðum.

Játtanir fyrir 2016:

Fiskimálaráðið hevur gjort av at játtar pening til 10 nýggjar verkætlanir av játtanini til Fiskivinnuroyndir 2016.

Harumframt er framhaldandi játtan latin 4 verkætlanum, sum byrjaðu í 2014/15, sí fylgiskjal 1.

Tilsamans fáa sostatt 14 verkætlanir játtanir stuðul í 2016-18. Tilsamans fáa hesar játtarðar 4,952 mió. kr. harav 2,885 mió. kr. eru fyrir 2016; 1,410 mió. kr. fyrir 2017 og 0,658 mió. kr. fyrir 2018.

11 nýggjar og 4 framhaldandi verkætlanir ella tilsamans 15 verkætlanir söktu upprunaliga um 6,291 mió. kr., harav 3,682 mió. fyrir 2016. Samlaða játtanin til Fiskivinnuroyndir er aftur hækkað við 1,3 mió. fyrir 2016 til 3,508 mió. móti at verða lækkað við 1,6 mió. í 2015 frá 3,708 mió. niður í 2,208 mió. kr.

Í ár komu einans 11 nýggjar umsóknir (móti 9 nýggjar umsóknir í 2015 (17 í 2014, 27 í 2013 og 32 í 2012). Talið av umsóknum er fallið støðugt seinastu árini. Tann skjótt lækkandi játtanin

¹ Í tíðarskeiðinum frá 1. sept. 2013 til 3. sept. 2015 var samskiparin lagdur inn undir Aðalskrivistovuna v/ Rógvá Reinert, aðalstjóra. Síðani er samskiparin aftur (eins og fyrr) lagdur inn undir Fiskivinnustovuni v/Andras Kristiansen, deildarstjóra.

² Trý-ára programmið 2013-15 er longt við einum ári óbroytt.

³ Tey 3 raðfestu økini eru tey somu, men einstök vegleiðandi undirpunkt eru broytt nakað (víst við gulum í viðfesta Programminum fyrir 2013-15).

ávirkar óivað hugin til at sökja um stuðul og líkindini at fáa játtað stuðul⁴. Lýst varð, at einans 2,208 mió. kr. vóru tøkar í 2016 (eins og 2015), men síðani hevur lögtingið hækkað játtanina aftur við 1,3 mió. til 3,508 mió. fyri 2016.

Ein partur av játtanini fyri 2016 ella 623.425 kr. er ikki nýttir/býttir út í hesum umfari. Stýrið hevur avsett/afturhildið 500 kkr. av játtanini (14%) til ymiskar royndir, sum ætlanin er at seta í verk í 2016 (virðisøking og góðskubetringar av feskum fiski vm) og 123.425 kr. (3,5%) til ymiskar útreiðslur hjá FVR (framløgudagurin 8/2-16, lýsingar, fundarpening vm).

Hóast fáar umsóknir, hava 14 av 15 fingið tilsgogn um stuðul. Tvs. at fleiri enn 90% av umsóknunum hava fingið játtað stuðul. Hetta er gjort við at útluta ein part av játtaðu hækkingini til royndir í 2016 (0,7 mió. av 1,3 mió.)

Tað er vert at leggja til merkis, at aftur í ár er fíggjarstyrkurin, sum verkætlanir sökja um frá FVR, væl undir helvtina av samlaða kostnaðinum (23,7%)⁵. Tá talan er um stórrri eginfíggung, er reiði peningurin ikki tann stóri, men heldur er talan um sum oftast “kapitaliseringar” av eginavriki ella mettum virði, sum verður latið til verkætlanina.

Mælt verður til, sum fyrr, at verkætlanirnar leggja seg meira eftir at leggja dent á at gera góða dokumentatión av eginavriki og mettum virðum í verkætlanunum (striki gongur kortini við hesum). Onkur fíggung kemur eisini uttanífrá.

Umsóknirnar hava verið viðgjördar eftir sama leisti sum undanfarin ár, og eru mannagongdirnar fyri viðgerðini lýstar á heimasíðuni www.fvg.fo.

Seinni árin hevur dentur verið lagdur á at fáa vinnufyritókur at luttaka meira í verkætlanum, og er hetta eydnast rímiliga væl. Aftur í ár varð serligur dentur lagdur á at fáa verkætlanir innan ásettu 3 høvuðsókini. Í ár fingu öll trý raðfestu økini stuðul eins og undanfarin ár.

Í ár hava vinnufyritókur fingið 76% (!) av útlutaðu upphæddini (móti 58% í 2015, 62 % 2014, 58% í 2013 og 60% í 2012). Havstovan hevur fingið 10,7%, sum er væl minni enn 28%, sum hon fekk bæði í fjør og fyrrárið (móti 32% í 2013 og 26% í 2012).

Aðrir almennir granskingsstovnar enn Havstovan (HFS/ Deildin fyri Arbeiði og Almannsheimslu) hava fingið 10,5% (móti 14% í 2015, 9% í 2014, 10% í 2013 og 5% í 2012). Her er talan um eina PhD-Verkætlan 6,0% og eina verkætlan á HFS 4,6%. At ein PhD verkætlan fær stuðul er fyrstu ferð síðan 2013. Tó skal sigast, at eingin PhD-verkætlan sökti um stuðul í 2015.

Eingin sökti um stuðul til Vinnugranskara ella PostDoc-verkætlan í ár.

Í grafiska yvirlitnum fyrikoma Granskingskjarnurnar enn, men hesar vórðu niðurlagdar í september 2010⁶. Hetta uppbýtið av játtáðum stuðli hevur verið nýtt síðani 2004, og er tí hildið á fram við hesum býtinum. Hetta uppbýtið sæst aftur í myndunum eins og í stabbamyndunum á komandi síðunum. Hesaferð, eins og frammanundan, hava vit býtt stuðulin til almennar

⁴ Talið av játtáðum umsóknum: 2015(11), 2014(17), 2013(27), 2012(32), 2011(32), 2010(29), 2009(26) og 2008 (33). Líkindi at fáa stuðul, um ein sökir, er kortini øktur seinastu árin (yvir 90% í 2016)!

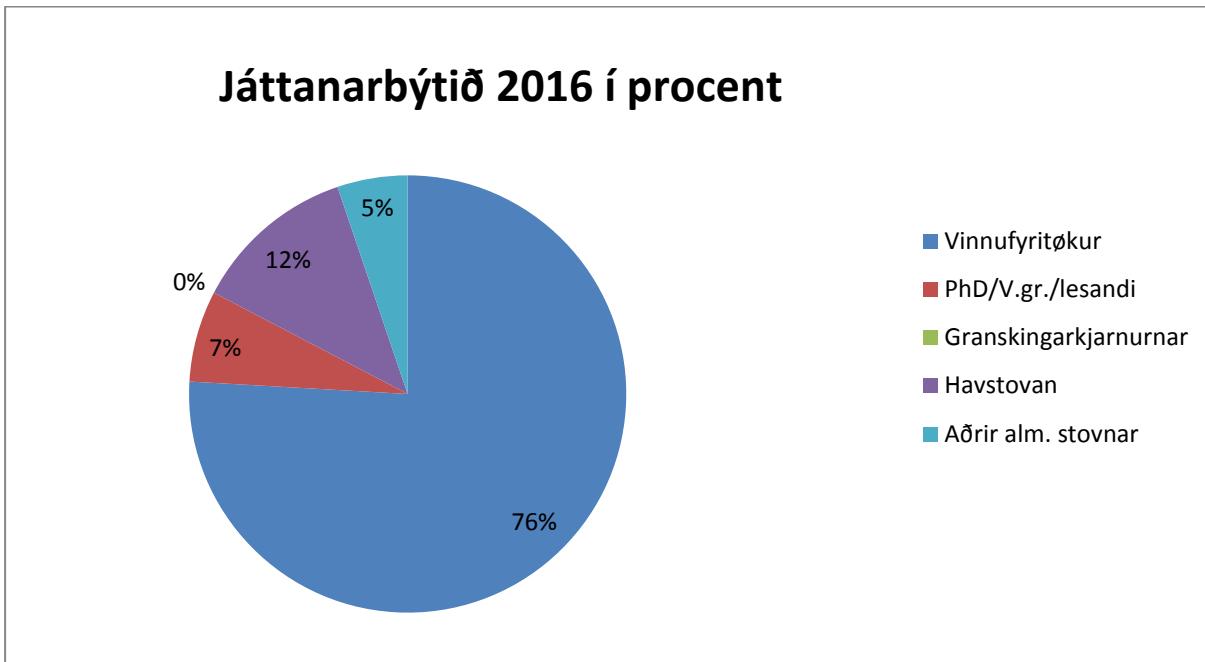
⁵ Í 2015 (19,4%), 2014 (32,2%), í 2013(31,8%), 2012 (fyrra 28,9% og seinna 38,2%), 2011 (40,4%), í 2010 41%, í 2009 34% og í 2008 góð 42%, sum var væl minni enn í 2007, tá sökt var um 2/3 frá FVR!

⁶ Tær báðar nýggju Granskingskjarnurnar: Kjarnan fyri Veiði- og Reiðskapstókni (við denti á at minka oljunýtsluna (orkusparing))

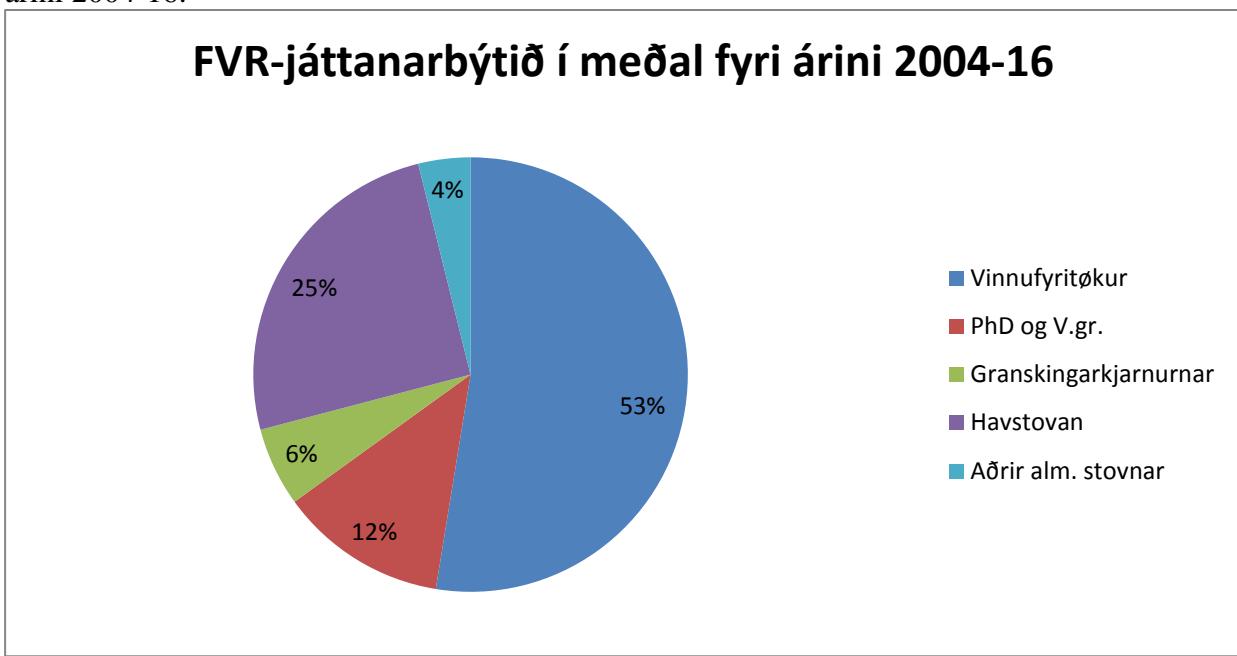
og Kjarnan fyri Framleiðslutókni (við denti á framleiðslu og gagnnýtslu av allari hjávøru (biotókni)) vórðu niðurlagdar í september

2010 í samband við, at Játtanin til Granskingskjarnir á fíggjarlóginu fyri 2011 fór at fella burtur.

verkætlanir upp í tvey – stuðul til verkætlanir á Havstovuni og stuðul til verkætlanir á øðrum stovnum enn Havstovuni⁷:

Ofta verður spurt, um hvat Havstovan fær frá Fiskivinnuroyndum (undir Fiskimálaráðnum) og um vinnan ikki fær í minna lagi? Niðanfyri sæst, hvussu játtanarbýtið hevur verið í meðal fyri öll árini 2004-16:

Sum tað sæst hevur vinnan í meðal fingið yvir helvtina 53% öll árini og í 2016 fær vinnan 76% av játtanini.

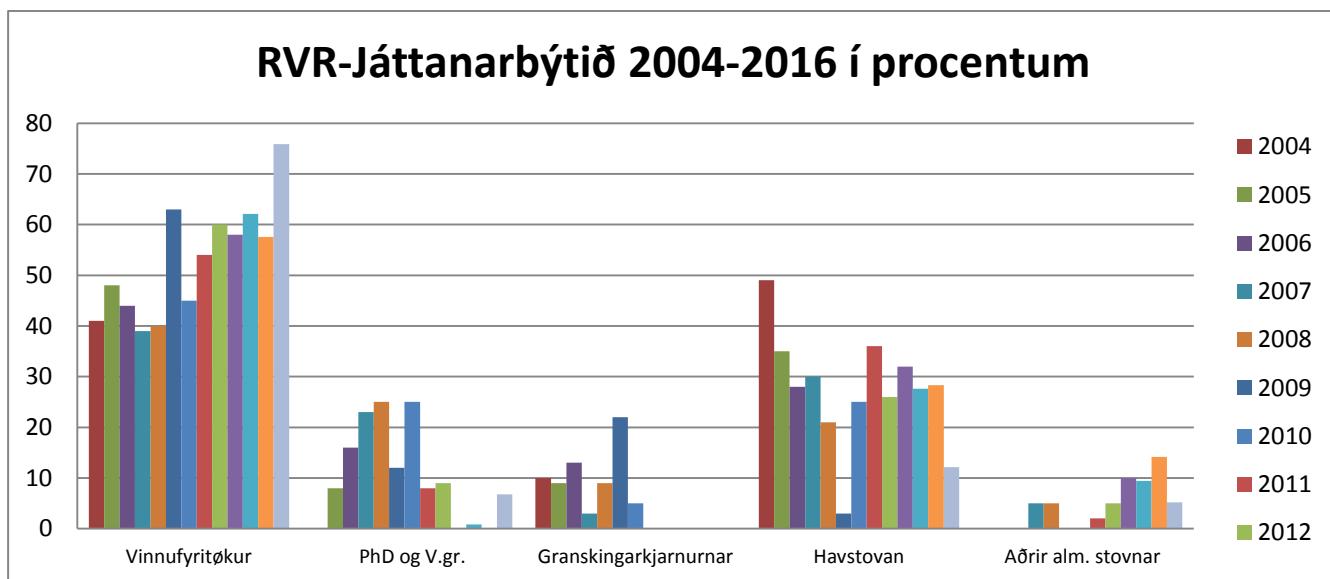
⁷ Stuðul hevur verið latin til Havstovuna (2004-14) og Fróðskaparsetur Føroya/NVD (2007-08 + 11-12 (og 2014)) og fyri 2012-15 eisini HFS. Fiskimálaráðið er eisini við í hesum bólki fyri 2015 (Verkætlanin: Virðisvøkstur í Fiskivinnuni). Í 2016 kemur Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu (PhD) eisini við í yvirlitum, men IKKI Biofar í Kaldbak (2016: Inntøkufføggjað virksemi)

FVR: Samlað játtan og meðal játtanarbýtið árini 2004-16

Býtið 2015 kr.	Samlað játtað 2004-16	Einfalt meðal pr. ár	í procent
Vinnufyrítøkur	29.483.079	2.267.929	53%
PhD/V.gr./lesandi	6.514.259	501.097	12%
Granskingarkjarnurnar	3.544.750	272.673	6%
Havstovan	15.611.337	1.200.872	25%
Aðrir alm. stovnar	2.026.636	155.895	4%
Tilsamans	57.182.077	4.398.621	100%

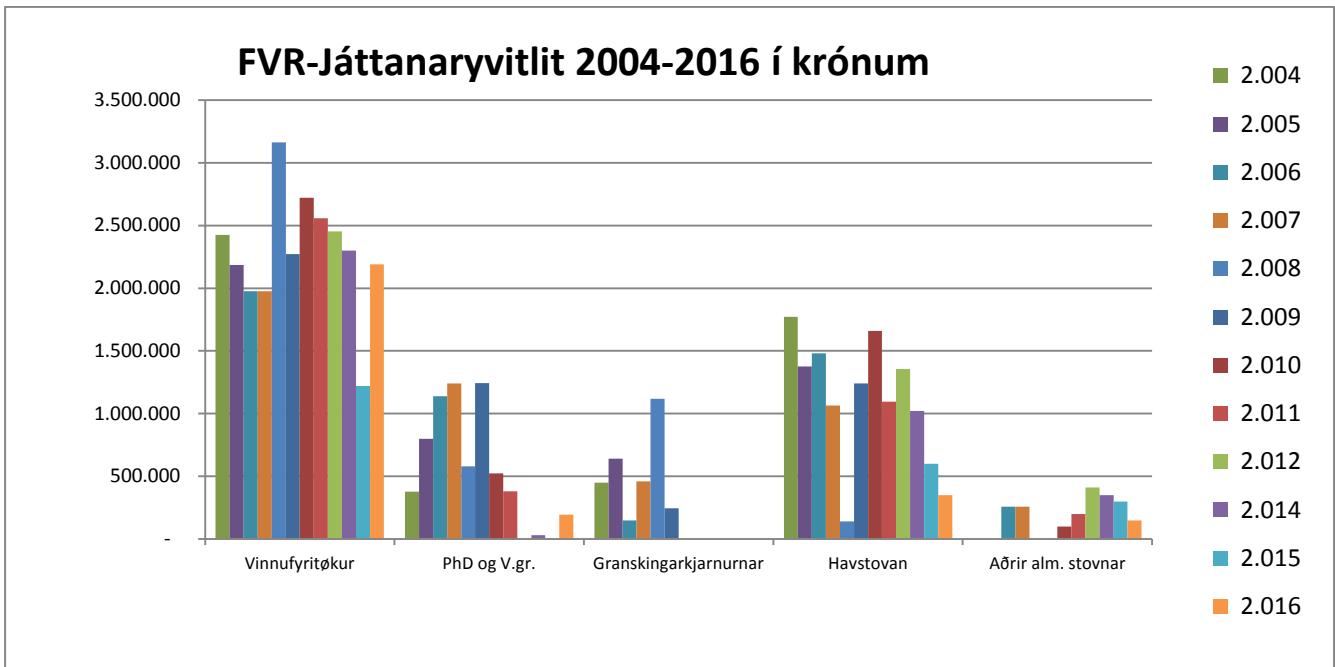
Sum tað sæst av omanfyristandandi, hevur vinnan fngið í meðal góða helvt - 53% - av stuðlinum öll árini 2004-16. Vinnan hevur tó fngið 76% í 2016, og er hetta tað hægsta nakrantíð. Havstovan hevur fngið í meðal fjórðingin - 25 % - öll árini. Aðrir almennir stovnar enn Havstovan hava fngið í meðal 4%. PhD-lesandi, Vinnugranskarar og lesandi hava fngið í meðal 12% og Granskingarkjarnurnar (ongin játtan síðan 2011) hava í simplum meðal fngið 6 %.

Árligu játtanirnar í tölum og prosentum:

Býtið í procentum	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vinnufyrítøkur	41	48	44	39	40	63	45	54	60	58	62	58	76
PhD og V.gr.	0	8	16	23	25	12	25	8	9	0	1	0	7
Granskingarkjarnurnar	10	9	13	3	9	22	5	0	0	0	0	0	0
Havstovan	49	35	28	30	21	3	25	36	26	32	28	28	12
Aðrir alm. stovnar	0	0	0	5	5	0	0	2	5	10	9	14	5
Tilsamans	100	100	101	100	100	100	100	100	100	100	100	100	101

Aðrir almennir stovnar í talvuni merkir aðrir almennir stovnar enn Havstovan (NVD/Setrið/HFS/FISK/ Deildin fyrir Arbeiðs- og Almannaheilsu).

Aðrir almennir stovnar í talvuni merkir aðrir almennir stovnar enn Havstovan (NVD/Setrið/HFS/FISK/ Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu).

Í 2013-16 er eingin vinnugranskara verkætlan⁸ stuðlað. Ein vinnugranskari varð liðugur í 2012⁹, men ongin nýggj umsókn hevur verið síðani.

Vinnugranskarskipanin hjá Fiskivinnuroyndum gevur virkjum möguleika at seta ein vinnugranskara á virkinum í upp til 3 ár og fáa hann fíggjaðan við 50% upp til 300 kkr. um árið. Kravið er, at granskaraevnini¹⁰ skulu hava stöði í menningarætlanum hjá fyritökuni, og at verkætlanin skal vera í samsvari við Programmið fyri Fiskivinnuroyndir.

⁸ Serlig fóroyesk skipan sí www.fvg.fo (danska Erhvervs-PhD skipanin hevur higartil ikki verið galdandi fyri Føroyar, men VMR hevur gjort avtalu við danskar myndugleikar í 2014, at fáa skipanina eisini at virka fyri Føroyar frameftir). Möguleiki er fyri at knýta vinnuverkætlanina saman við einari vanligari PhD-verkætlan (tá vinnuvirknið gongur við til tað). Ymisku PhD-skipanirnar er øki hjá Mentamálaráðnum www.mmr.fo.

⁹ PBP - Fra peptoner til Bioaktive Peptider – vinnugranskari (Atlantic Biotechnology). 1/5-09-30/4-12.

¹⁰ (sí <http://www.fvg.fo/Default.aspx?ID=9>).

Samlaða játtanin frá FVR2016 og komandi árini sær soleiðis út

Samandráttur (kkr.):	2016-18	2016	2017	2018
10 nýggjar verkætlarir hava fингið játtar (eftir tillaging/flyting/skerjing):	4.150	2.083	1.410	658
Men hesar 6 söktu upprunaliga um	5.100	2.491	1.677	932
4 framhaldandi verkætlarir hava fингið játtar (ongin broyting):	802	802	0	0
Og hesar 5 söktu upprunaliga um (óbroytt)	802	802	0	0
Hesar 14 (10+4) verkætlarir fáa tilsamans játtar:	4.952	2.885	1.410	658
1 nýggj verkætlar hefur ikki fингið játtar stuðul:	389	389	0	0
Allar 14(11+3) verkætlarirnar bóðu upprunaliga fyrir 2016-18 um:	6.291	3.682	1.677	932

Viðfest hesum skjali er:

- **Fylgiskjal 1, sum vísr heiti og upphæddir, sum ymisku játtanirnar hava fингið fyrir 2016**
- **Programm 2013-2016 (trý-ára programmið framlóngt eitt ár óbroytt)**
- **Lýsingin eftir umsóknum 2016**
- **Blaðlýsingin eftir umsóknum 2016**

Fylgiskjal 1: Verkætlanir játtaðar 22. des. 2015

Id.	Navn (stytt/langt)	Játtáð 2016		
Nýggjar verkætlanir (10):				2.082.775
15/00551	Menning av flótitrollellum til uppisjóvarflotan.	BF	V	130.000
15/00573	Útbreiðsla, lívfrøði og fiskiskapur av blálongu undir Føroyum	BF	H	200.000
15/00574	Royndarveiða, virking og søla av taskukrabba	RV/VØF	V	400.000
15/00576	Optimering av sergjørðum makreltroli til trolbátar í bólki 4T	RV/VØF	V	80.000
15/00580	Blóð vekk	BSMF	V	160.000
15/00571	Royking av føroyskum úrdráttum (royking)	RV/VØF	V	500.000
15/00572	Roynd av prototypu 2 av livraanleggi	RV/VØF	V	150.000
15/00577	Fatigue Among Faroese Fishermen (PhD)	BSMF (PhD)	PhD, A	195.000
15/00575	Nýggir marknaðir - Norðurafrika og Arabiska Hálvoyggin, útvaldir marknaðir	BSMF	V	153.000
15/00579	Kanning av føroyska taskukrabbanum	RV/VØF	V	114.775
Framhaldandi verkætlanir (4)				801.800
14/00721	Menning av TrawlCameraLive skipanini - herundir tøkni og handilsmøguleikum, umframt roydarkoiring av framleiðslu í fullum máti til marknaðin	BSMF	V	300.000
13/00882	Menning av skeljavinnu og kanningarførleikum í Føroyum	VF	A	150.000
13/00883	TaraÁrin	BSMF	V	201.800
13/00897	HERCENT	BF/BSMF	H	150.000
Verkætlanir tilsamans (10+4):				2.884.575

Til ymiskt (framlögudag, lýsingar vm.) er avsett 123.425, svarandi til 3,5% av játtanini fyrir 2016 3,508 kkr. Harrafturat eru 500kkr. ikki útlutaðar. Stýrið ætlar et nýta peningin til serligar verkætlanir (virðisvøkstur, betri góðsku á ráfiski vm), sum stýrið ætlar at stuðla/seta í gongd í 2016.

Styttingar:

BF: Burðardyggur fiskiskapur

RV/VF: Royndarveiða og virðisøking av fiski

BSMF: Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Vgr: Vinnugranskáraverkætlán

Phd: PhD-verkætlanir.

pD: Post Doc-verkætlán (er her íroknað almennar verkætlanir)

V: Vinnuverkætlanir,

H: Havstovan

A: Almenn verkætlán, sum ikki er Havstovan

Programm 2013-2016

Stutta:

Stevna

Stevnan fyri fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og víständiligar, ið menna og økja um framleidni í føroyaskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligar, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Raðfest øki

Royndarveiða og virðisøking av fiski

Burðardyggur fiskiskapur

Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Longra:

Stevna

Stevnan fyri fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og víständiligar, ið menna og økja um framleidni í føroyaskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligar, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Raðfest øki

Royndarveiða og virðisøking av fiski

Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella víständarligar kanningar, t.d.:

- royndarveiða eftir fiskaslögum, sum ikki verða gagnnýtt sum er
- at fáa storri part av tilfeinginum til matna og finna marknaðir
- at menna tøkni og mannagongdir, ið betra um góðskuna á fiskavørum
- at lýsa og loysa praktiskar trupulleikar at fáa alla veiðu til høldar
- at gera lívtøkni¹¹ til sjálvsagdan part í gagnnýtslu av havtilfanginum
- fáa fram og nýta eginleikarnar, sum havtilfeingið hevur á fólkahælsuna

Burðardyggur fiskiskapur

Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella víständarligar kanningar, t.d.:

- at menna tøkni, ið fer varliga við umhvørvinum og minkar um orkunýtsluna pr. kg ráfisk
- at menna vitanina um fiskalívfrøðina og vistfrøðina
- at menna skipanir fyri máting av fiskiveiðiorku

Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Hetta kunnu vera fyrisitingarligar, fíggjarligar, hagfrøðiligar, samfelagsligar ella búskaparligar kanningar ella greiningar, sum leggja afturat okkara vitan um fiskivinnuna, og harvið menna grundarlagið undir vinnuligum og politiskum avgerðum, t.d.:

- tilfeingisbúskapur og fyrisiting
- skipan av framtíðar fiskiskapi og flota undir Føroyum (íroknað ávirkan á onnur lið)
- marknaðarføringsátøk¹², ið kunnu stimbra áhugan fyri føroyskum fiski, herundir á nýggjum marknaðum.

¹¹ Biotøkni, biotechnology

¹² Tó ikki sölumessur

Fiskimálaráðið

FISKIVINNU
GRANSKING

Fiskivinnuroyndir 2016

Lýsing eftir umsóknum

Fiskivinnuroyndir er játtan hjá Fiskimálaráðnum, sum stuðlar royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og ví sindaligar, ið menna og økja um framleidni í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligi, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnytslu av havtilfanginum.

Verkætlanir, sum stuðul kann sökjast til, eru skipaðar í trý høvuðsøki:

- Burðardyggur fiskiskapur
- Royndarveiða og virðisøking av fiski
- Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Serligur dentur verður lagdur á, at:

- vinnan tekur lut í verkætlani
- eginfígging ella onnur fígging er
- samstarv er við samstarvsfelagar í Føroyum (almennar og/ella privatar) og/ella utanlands.
- at verkætlanin er skipað við einum stýrisbólki at fylgja við gongdini

Fyritøkur, almennir stovnar og einstaklingar kunnu sökja um stuðul úr Fiskivinnuroyndum.

Vist verður á, at möguleiki eisini er hjá vinnuni at sökja um stuðul til setan av vinnugranskara innanfyri omanfyrinevndu økir við fígging upp til 50%¹³.

Um tørvur er á at orða hugskot til ítøkiligar verkætlanir ber til at seta seg í samband við samskiparan um hetta.

Umsóknir skulu verða samskiparanum í fiskivinnugranskingu í hendi í seinasta lagi **týsdagin 1. desember 2014, kl. 12:00**

Meira fæst at vita:

Programm, umsóknarbløð, vegleiðingar og annað kunnandi tilfar fæst á heimasíðu okkara www.fvg.fo

Áhugaði eru vælkomin at venda sær til Jákup Mørkøre, samskipara, við möguligum spurningum.

Fyrivarni verður tikið fyri játtan á lögtingsins fíggjarlög fyri 2016.

Jákup Mørkøre, samskipari

tlf.: 35 30 30

fartel.: 55 32 48

t-post: jakupmo@fisk.fo

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið

Samskiparin í fiskivinnugranskingu

P.O.Box 347

Yviri við Strand 15

FO-110 Tórshavn

¹³ max. 300 kkr./ár í 3 ár

FISKIVINNUROYNDIR 2016

Lýsing eftir umsóknum

Fiskivinnuroyndir er játtan hjá Fiskimálaráðnum til tess at stuðla praktiskum, vinnuligum og viðindaligum royndum og kanningum, íð menna og ekja um framleidnið i færøyskari fiskivinnu við atlitli at lívfreðliga, búskaparliga og samfelagsliga burðardyggari gagnnyfslu av hævifelninginum.

Verkætlanir, sum stuðul kann sækjast til, eru skipaðar í trý hevuðséki:

- Roynadarvelða og virðiseking af fiski
- Burðardyggur fiskiskapur
- Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Fyrirtakur, almennir stovnar og einstaklingar kunnu sækja um stuðul úr Fiskivinnuroyndum.

Les meira á fvg.fo

Her finnur tú programmið fyril 2013-16 við fleiri undirpunktum, umsóknarbleð, vegleðningar og annað kunnandi tilfar.

Serligur dentur verður lagdur á, at:

- Vinnan tekur lut í verkætlanini
- Eginfiggning ella onnur figgning er
- Samstarv er við samstarvsfelagar i Føroyum (almennar og élla privatar) og/ella utanlands.
- At verkætlanin er skipað við einum stýrisbólki at fylgja við gongdini

Fiskivinnuroyndir kunnu útluta tilsamans 2,208 mió. kr í 2016 til nýggjar og verandi verkætlanir.

Vist verður á, at möguleiki eisini er hjá vinnuni at sækja um stuðul til setan av vinnugranskara innanfyri omanfyrinevndu okir við flögging upp til 50%. (max. 300.000 kr. um árið 13 ár).

Um tørvur er á at orða hugskot til itekilligar verkætlanir ber til at seta seg í samband við samskiparan um hetta. Áhugaði eru eisini vælkomín at venda sær til Jákup Mørkøre, samskipara, við möguligum spurningum.

Umsóknir skulu verða samskiparanum í fiskivinnugranskning í hendi í seinasta lagi týsdagin 1. desember 2015, kl. 12.00.

Jákup Mørkøre, samskiparl

tel.: 55 30 30
fartel.: 55 32 48
t-post: jakupmo@fisk.fo

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið
Samskiparin í fiskivinnugranskning
P.O.Box 347
Yvir við Strand 15
FO-110 Tórshavn

Fyrirvarni verður teknið fyril játtan a legtingsins flögjartög fyril 2016.

Fiskimálaráðið

**FISKIVINNU
GRANSKING**